ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ЕЛАБУЖСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АЛАБУГА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ 25.12.2023 КАРАР
2089

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының «2021-2023 елларга Алабуга муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 2020 елның 23 декабрендәге 1287 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Алабуга муниципаль районы муниципаль программаларын эшләү, гамәлгә ашыру һәм аларның нәтиҗәлелеген бәяләү тәртибен раслау турында» Алабуга муниципаль районы башкарма комитетының 2014 елның 9 июлендәге 765 номерлы карары нигезендә, Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының «2021-2023 елларга Алабуга муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 2020 елның 23 декабрендәге 1287 номерлы карарына түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1.1. Карар исемендәге: «2021-2023 елларга» сүзләрен «2021-2026 елларга» сүзләренә алмаштырырга;
елларга Алабуга муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерү» муниципаль программасын расларга (1 нче кушымта).

2. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына (Э.И. Садыйкова) «2021-2026 елларга Алабуга муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерү» муниципаль программасы чараларын үтәү өчен бюджет ассигнованиеләрен күздә тотуны тәкъдим итәргә.

3. Әлеге карар рәсми рәвештә бастырып чыгарылырга тиеш.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең социаль үсеш буенча урынбасары Н.Д. Курамшинга йөкләргә.

Җитәкче Э.Р. Әхмәдиева

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ
СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП
Сертификат: 30C33C67746B0C8EA9DE00B6707B1433
Владелец: Ахмадеева Эльмира Равильевна
Действителен с 19.10.2023 до 11.01.2025

Татарстан Республикасы
Алабуга муниципаль районы
Башкарма комитетының
25.12.2023 2089 номерлы
карарына 1 нче  кушымта

# «2021-2026 ЕЛЛАРГА АЛАБУГА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА ФИЗИК КУЛЬТУРАНЫ ҺӘМ СПОРТНЫ ҮСТЕРҮ» МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ

Программаның паспорты

| | |
|---|---|
| Программаның исеме | «2021-2026 елларда Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерү» муниципаль программасы (алга таба-Программа) |
| Программаны эшләү өчен нигез | «Физик культура һәм спорт турында» 2008 елның 8 октябрендәге 99-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «2030 елга кадәр чорга Россия Федерациясендә физик культураны һәм спортны үстерү стратегиясен раслау турында» 2020 елның 24 декабрендәге 3081-р номерлы күрсәтмәсе, «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Россия Федерациясендә физик культура һәм спорт турында» Федераль законга үзгәрешләр кертү хакында» 2021 елның 30 апрелендәге 127-ФЗ номерлы Федераль закон |
| Программаның заказчысы | Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты |
| Программаны төп эшләүче | Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының спортны үстерү секторы |
| Программаны башкаручылар | Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба-АМР Башкарма комитеты);<br>Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының спортны үстерү секторы (алга таба – АМР БК спортны үстерү секторы);<br>«Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ (алга таба - «АМР Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ);<br>«Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният идарәсе» МКУ (алга таба - «АМР Башкарма комитетының мәдәният идарәсе» МКУ);<br>Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы «1 нче спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе (алга таба - ТР АМР «1 нче спорт мәктәбе» ӨББ МБУ);<br>Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы «2 нче спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе (алга таба - ТР АМР «2 нче спорт мәктәбе» ӨББ МБУ);<br>Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы «Олимп» спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе (алга таба - ТР АМР «Олимп» спорт мәктәбе» ӨББ МБУ);<br>Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы «Юность» спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе (алга таба - ТР АМР «Юность» спорт мәктәбе» ӨББ МБУ); |

| | |
|---|---|
| | Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы «Кама» спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе (алга таба – ТР АМР «Кама» урта мәктәбе» ӨББ МБУ);<br>Алабуга шәһәре һәм Алабуга районы буенча ТР хәрби комиссариаты бүлеге (алга таба - ТР АМР буенча ХКБ) (килешү буенча);<br>Алабуга муниципаль районы ветераннар Советы (алга таба-АМР ветераннар Советы) (килешү буенча);<br>Россия Эчке эшләр министрлыгының Алабуга районы буенча бүлеге (алга таба – ЭЭМБ) (килешү буенча);<br>Иҗтимагый оешмалар һәм Советлар (килешү буенча)<br>ММЧ (килешү буенча). |
| Программаның максатлары | 1. Халыкта физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүгә, сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләренә карата тотрыклы кызыксыну формалаштыру;<br>2. Шәһәр спорт корылмаларының матди-техник базасын ныгыту һәм үстерү;<br>3. Халыкның төрле категория һәм төркемнәренә физик тәрбия бирү системасын модернизацияләү;<br>4. Алабуга районы халкы өчен мөмкин булган физик культура һәм спорт өлкәсе инфраструктурасын үстерү;<br>5. Массакүләм физик культураны һәм спортны үстерү, халыкның сәламәтлеген ныгыту, Алабуга муниципаль районының спорт имиджын күтәрү. |
| Программаның бурычлары | 1. Халыкта физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүгә, сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләренә карата тотрыклы кызыксыну формалаштыру;<br>2. Спортчыларны әзерләүнең нәтиҗәле системасын булдыру, шәһәр спорт корылмаларының матди-техник базасын ныгыту һәм үстерү;<br>3. Алабуга муниципаль районы һәм Татарстан Республикасы спорт командалары резервын (алмашчыларын) һәм югары класслы спортчыларын әзерләү өчен оптималь шартлар тудыру;<br>4. Халыкның төрле категория төркемнәренә физик тәрбия бирү системасын модернизацияләү;<br>5. Алабуга районы халкына физик культура һәм спорт өлкәсе инфраструктурасын булдыру һәм үстерү;<br>6. Балалар һәм яшьләргә спорт төрләре буенча календарь укыту-спорт чараларын үткәрүгә шартлар тудыру;<br>7. Яшәү урыны буенча спорт-сәламәтләндерү чараларын үткәрү; |

| | |
|---|---|
| | 8. Гомумшәһәр спорт-массакүләм чараларын оештыруга һәм үткәрүгә шартлар тудыру;<br>9. Шәһәр халкының төрле категорияләре өчен массакүләм спорт-сәламәтләндерү чараларын оештыруга һәм үткәрүгә шартлар тудыру;<br>10. Физик культураны һәм спортны сәламәт яшәү рәвешенең мөһим бер өлеше буларак пропагандалауны камилләштерү;<br>11. Татарстан Республикасы чемпионатында һәм хоккей буенча Россия Федерациясе чемпионатында (А төркемчәсе) муниципаль спорт мәктәпләренең спорт командаларын спорт әзерлеге һәм катнашуы программаларын гамәлгә ашыру;<br>12. Татарстан Республикасының спорт резервын (алмашчыларын) әзерләүче муниципаль физкультура спорт оешмаларын җиһазлау өчен спорт җиһазлары, экипировка һәм инвентарь белән тәэмин итү;<br>13. Физкультура-спорт эшчәнлеген оештыру-идарә итү, кадрлар, фәнни-методик тәэмин итүне үстерү;<br>14.Балаларның ялын, сәламәтләндерүен, мәшгульлеген оештыру өчен шартлар тудыру;<br>15. АМР спорт корылмаларының матди-техник базасын җиһазлау. |
| Программаны гамәлгә ашыру вакыты | 2021-2026 еллар |
| Программаны финанслау чыганаклары | Программаны финанслауның гомуми күләме Алабуга муниципаль районы бюджеты хисабына 1 401 339,1 мең сум тәшкил итә, шул исәптән түбәндәге еллар бүленеше буенча: |

| Чыганак атамасы | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| АМР бюджеты | 182 905,4 | 210 951,6 | 241 656,4 | 242 645,0 | 246 257,3 | 250 300,4 |
| ТР бюджеты | 12 435,7 | 6 444,7 | 7 742,6 | - | - | |
| Барлыгы: | 195 341,1 | 217 396,3 | 249 399 | 242 645,0 | 246 257,3 | 250 300,4 |

Финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм Алабуга муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.

| | |
|---|---|
| Көтелгән соңгы нәтиҗәләр | Программаны гамәлгә ашыру барышында түбәндәгеләр планлаштырыла:<br>- яшәүче халыкның гомуми санынннан, физик культура һәм спорт белән даими төстә шөгыльләнүче халык өлеше;<br>- барлык укучылар һәм студентлар санынннан, физик культура һәм спорт белән даими төстә шөгыльләнүче укучылар һәм студентлар өлеше;<br>- районда әлеге категориядәге яшәүче халыкның гомуми санынннан, даими төстә физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүче инвалидлар һәм сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикле затлар өлеше;<br>- Татарстан Республикасы һәм Россия спорт җыелма командаларына кандидатлар исемлегенә кертелгән спортчылар саны;<br>- «Хезмәткә һәм оборонага әзер» (ГТО) Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын үтәгән халыкның гомуми санынннан, Алабуга муниципаль районы гражданнары өлеше;<br>- спорт корылмаларының берүк вакытта берьюлы үткәрүчәнлеге (мең кеше). |

## 1. Программаны тормышка ашыру өлкәсенең гомуми характеристикасы

Спорт, тулаем алганда физик культура кебек үк, кеше шәхесенең физик, эстетик һәм әхлакый сыйфатларын үстерүнең, үсеп килүче буынны тәрбияләүнең мөһим бер чарасы булып тора. Нәкъ менә шуңа күрә муниципаль социаль сәяс
әттә спортка карата аерым урын бирелгән.

Спортның үсеше шәхеснең үз-үзен үстерү һәм муниципаль бергәлекнең абруе, аны республика һәм бөтен Россия җәмәгатьчелегенең үсеш процессларына актив кертү мәсьәләләренә тулы нигез булып тора.

Алдагы елларда физик культураны һәм спортны үстерүнең төп принциплары булып түбәндәгеләр торырга тиеш:

- ➢ спортчыларның спорт казанышларыннан чыгып. спорт төрләренә максатчан ярдәм күрсәтү;
- ➢ спортны үстерү мәсьәләләрен хәл итү комплектлылыгы;
- ➢ спортны үстерү өчен матди, финанс, кеше ресурсларын туплау;
- ➢ физик культура һәм спорт өлкәсендә партнерлык системасын үстерү, спонсорлар һәм инвесторлар акчаларын спортның матди базасын үстерүгә җәлеп итү, Алабуга муниципаль районында һәм Алабуга шәһәрендә спорт тамашаларын оештыру, республика, зона һәм Россия ярышларында катнашу өчен спорт командаларының йөрүен тәэмин итү;
- ➢ спорт резервын (алмашын) әзерләүдә эзлекле дәвамчанлыгы һәм

эзлеклелеге;

- халыкның киң массасын физик культура һәм спорт белән даими төстә шөгыльләнүгә актив җәлеп итү.

Алабуга муниципаль районы территориясендә 4 спорт мәктәбе эшли.

Алабуга муниципаль районының «1 нче спорт мәктәбе» МБУ.

Спорт мәктәбе бүлекләрендә түбәндәге укыту-күнегүләр үткәрелә:

- чаңгы ярышлары;
- авыр атлетика;
- җиңел атлетика;
- хоккей;

Алабуга муниципаль районының «2 нче спорт мәктәбе» МБУ.

Спорт мәктәбе бүлекләрендә түбәндәге укыту-күнегүләр үткәрелә:

- бокс;
- дзюдо;
- «Көрәш» спорт көрәше;
- билбау көрәше;
- тхэквондо;
- ирекле көрәш.

Алабуга муниципаль районының «Юность» спорт мәктәбе.

Спорт мәктәбе бүлекләрендә түбәндәге укыту-күнегүләр үткәрелә:

- баскетбол;
- өстәл теннисы;
- фигуралы шуу;
- авыр атлетика;
- җәядән ату;
- пауэрлифтинг.

Алабуга муниципаль районының «Олимп» спорт мәктәбе» МБУ

Спорт мәктәбе бүлекләрендә түбәндәге укыту-күнегүләр үткәрелә:

- футбол;
- волейбол;
- бию спорты;
- теннис;
- нәфис гимнастика;
- бадминтон;
- йөзү.

Тармакларда фәнни һәм мәгълүмати-методик яктан тәэмин ителеш үсә.

Шул ук вакытта тармакларның алга таба үсешенә түбәндәге мәсьәләләр комачаулый:

1. Алабуга муниципаль районында яшәүчеләрен даими төстә физик культура һәм халыкның физик әзерлеге белән шөгыльләнүгә җәлеп итү тиешле күләмдә булмавы.

2. Алабуга муниципаль районы һәм Татарстан Республикасы спорт җыелма командалары өчен югары класслы спортчылар әзерләү системасының һәм спорт резервының (алмашчы) камил булмавы, югары казанышлар спортында сизелерлек нәтиҗәләргә ирешүгә комачаулый.

3. Өстенлекле спорт төрләренең адреслы үсеше булмау, шул исәптән җайлаштырылган, тулы кыйммәтле финанс, медицина һәм фәнни тәэмин ителеш тә Алабуга спортчыларын бөтенроссия һәм халыкара ярышларга тулы күләмдә максатчан әзерләүне гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирми.

4. Хәзерге вакытта 1 нче номерлы урта мәктәптә, «Юность» спорт мәктәбендә тренер-укытучылар штатларын 3 берәмлеккә арттыру ихтыяҗы туды.

5. Шулай ук мәгариф учреждениеләрендә, предприятиеләрдә һәм оешмаларда спорт клублары челтәрен үстерүнең җитәрлек дәрәҗәдә булмавы физик культура һәм спорт үсешен тоткарлаучы фактор булып тора.

Әлеге санап кителгән мәсьәләләр максатчан программа ысулы белән комплекслы хәл итмичә, социаль кыйммәтләрне һәм яшәү рәвешен үзгәртмичә, физик культура һәм спорт белән даими төстә шөгыльләнү өчен шартлар тудырмыйча, халыкның сәламәтлеге һәм социаль демография белән бәйле тискәре вәзгыять тагын да катлаулана.

Максатчан программа  түбәндәге төп өстенлекләрне аерып күрсәтергә мөмкин бирә:

- мәсьәләләрне хәл итүгә комплекслы якын килү;
- Программаны үтәүчеләр һәм катнашучылар арасында вәкаләтләр һәм җаваплылык бүлешү;
- Программаны гамәлгә ашыру нәтиҗәләрен дөрес планлаштыру, тикшереп тору һәм мониторинглау.

Программа белән нәтиҗәле дөрес идарә итмәү Программаның максатына ирешмәүгә һәм бурычларын үтәмәүгә китерергә мөмкин.

Ел агымында ирешелгән нәтиҗәләргә бәйле рәвештә программа чараларына һәм максатчан күрсәткечләргә ел саен төзәтмәләр кертү финанс куркынычын чикләүнең махсус ысулы булып тора.

Максатчан программа  методы куллануның административ куркынычы Алабуга муниципаль районы башкарма хакимияте органнары һәм оешмалар тарафыннан программа йөкләмәләрен тулы күләмдә файдаланмаудан гыйбарәт, бу физик культура һәм спорт өлкәсен тигез үстермәүгә китерәчәк.

Әлеге куркынычларны чикләү ысуллары булып түбәндәгеләр тора:

- Программаны кабул ителгән йөкләмәләрне үтәүне стимуллаштыра торган механизм буларак финанслау барышы турында белешмәләрне даими һәм ачык бастырып бару;
- Программа чараларына үз вакытында төзәтмәләр кертү;
- Программа чараларын үтәүнең нәтиҗәлелеген контрольдә тоту һәм Программаны гамәлгә ашыру белән агымдагы идарә итү механизмын камилләштерү.

## 2. Матди-техник база



ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Хәзерге вакытта район территориясендә 22 спорт төре үсеш алды, даими төстә физик культура һәм спорт белән 42195 кеше шөгыльләнә, физкультура-спорт чараларында ел саен 40 меңнән артык кеше катнаша.

Алабуга муниципаль районы территориясендә укыту-тренировка (күнегү) үткәрү өчен күпсанлы спорт объектларын тәкъдим итә.

Физик культура һәм спорт учреждениесенә муниципаль хезмәт күрсәтүне тәэмин итү түбәндәге процедураларны үз эченә ала:

- спорт корылмаларын тоту;
- физик культура һәм спорт учреждениеләре эшчәнлеге өчен шартлар тәэмин итү;
- физик культура һәм спорт учреждениеләре эшчәнлеген гамәлгә ашыруны тәэмин итү.

Физик культура һәм спортның укыту-матди базасы бар, аңа түбәндәге корылмалар керә:

1000 урынга исәпләнгән җиңел атлетика манежы. Укуту-күнегүләр һәм ярышлар үткәрү стандартлары буенча, шулай ук төрле көрәш төрләре өчен Россия дәрәҗәсендәге җиңел атлетика булдырылды.

Җиңел атлетика манеж составына түбәндәгеләр керә:

- буе 200 м, иңе 1,25 м булган түгәрәк буйлап йөгерү өчен 4 җиңел атлетика юлы;
- турыдан 60 м га йөгерү өчен 6 юл;
- озынлыкка сикерү секторының озынлыгы - 7 м һәм өчләтә сикерү өчен, сикерү чокыры, аның размеры (күләме) 3 х 9 м;
- чокырның тирәнлеге 40 см.
- ядрә ыргыту өчен җыелма-җыю секторы;
- биеклеккә сикерү секторы;
- колга белән сикерү секторы;
- виражны киртәләү (15 см, биеклеге-101 см).

Манеж - махсус заманча җиһазлар белән җиһазландырылган (киртәләр, колодкалар, калканлы сектор). Йөгерү юллары - синтетик өслекле деформациягә югары чыдам, амортизация үзлекле, катылык саклаучы материалдан.

4 – душ бүлмәсе һәм санузеллы чишенү бүлмәсе бар. Боз сараен һәм ябык манежны керү төркеме берләштерә, ул 30х20м зурлыгындагы 2 катлы корылманы тәшкил итә. 1 нче катта 500 элгеч, кафега, санузелга 2 гардероб, спортчылар өчен 2 чишенү бүлмәсе урнашкан. 2 нче катта күргәзмә залы һәм Халыкара матбугат үзәге урнашкан.

Алабуга шәһәрендә 1370 урынлык **ясалма боз сарае** бар, ул хоккей командаларының һәм фигуристларның укыту-тренировка (күнегү) уздыру өчен барлык таләпләргә дә җавап бирә. Боз аренасында төрле ярышлар үткәрү өчен саклагыч өслек белән шугалакны ябу мөмкинлеге бар.

Боз сараенда егерме урынлы кунакханә, душ бүлмәләре, уңайлы чишенү бүлмәләре, кафе, медицина кабинеты, тренажер залы, сауна, методик кабинет бар. Анда спорт мәктәбенең хоккей һәм фигуралы шуу төрләре

төркемнәре эшли. Балаларны биш яшьтән, шулай ук барлык теләүчеләрне кабул итү сентябрь аенда башлана. Төркемнәрдә укыту-тренировка (күнегү) уздыру атнага 3 тапкыр, шулай ук көн саен шөгыльләнүче төркемнәргә дә уздырыла. Дәресләрне профессиональ Казан ш. тренерлары үткәрә.

Социаль приют, балалар йорты, «Астра» тернәкләндерү үзәге, шулай ук инвалид балалар өчен махсус сәгатьләр каралган. Боз сарае шулай ук массакүләм шуу өчен теләүчеләрне көндез (җитәкче белән оештырылган төркемнәргә) һәм кичке вакытта чакыра. Шуны да билгеләп үтәргә кирәк, ел дәвамында тимераяклар яңартылып тора.

Боз сарае якын-тирәдәге шәһәрләрдән: Менделеевск, Яр Чаллы, Түбән Кама һәм башка шәһәрләрдән кунакларны кабул итә, өстәвенә, шуучыларның һәм тренацияләүчеләрнең яшь составы аерымланган. Җәйге чорда - 20 июльдән 31 августка кадәр - спорт ярышларына әзерлек буенча тренировка җыеннары оештырыла.

## «Единая Россия» спорт комплексы

Алабугада спорт белән шөгыльләнү өчен иң алдынгы корылмаларның берсе - 2009 елда төзелгән «Единая Россия» заманча спорт комплексы (бассейнлы күпфункцияле спорт залы). Объект 2014 елдан инвалидлар һәм башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәр өчен дә җайлаштырылган.

Корылманың гомуми мәйданы 4000 кв. метрдан артык, әлеге күпфункцияле спорт залында түбәндәгеләр урнашкан:

- 20х20м (400 кв. м) зурлыгындагы нәфис гимнастика залы;
- 20х20м (400 кв. м) зурлыгындагы дзюдо белән шөгыльләнү өчен зал;
- 22х42м (924 кв.м) зурлыгындагы спортның уен төрләре залы (баскетбол, волейбол, мини-футбол), берүк вакытта берьюлы 51 кеше анда шөгыльләнә ала;
- 3 кортка 42х54 метр зурлыгындагы теннис залы (2268 кв.м). Green Set ясалма өслек белән.

Беренче катта чишенү, душ, санузел, соляр һәм коллагенарийлар бар.

Икенче катта бассейн урнашкан, аның тирәнлеге 1,2 дән 2,05 м га кадәр. Анда суның һәм һаваның оптималь температурасы (26-29 градус чикләрендә) саклана, шулай ук дымлылыкны билгеләп куеп була. Бассейнга килгән һәр кеше бу мәгълүматларны таблода күзәтә ала. Махсус җиһазлар суны механик чистартуны тәэмин итә, ә ультрашәмхә һәм ультратавыш эшкәртү станцияләре суны өстәмә рәвештә зарарсызландыруга һәм хлор дозасын киметүгә ярдәм итә.

Ябык бассейн баланың сәламәтлеген ныгыту, шулай ук шәһәр спорт мәктәпләренең укыту-тренировка процессы өчен билгеләнгән. Йөзү юлларының саны - алты, киңлеге - ике метр. Сауна, чишенү - киенү, душ бүлмәләре, санузеллар бар.

Төркемнәр керү өчен икенче катында керү юлы бар, гомуми мәйданы 383 кв. м зурлыгындагы тренажер залы урнашкан. Төркемнәр керү өчен

өченче катында керү юлы бар, шахмат клубы, анда  20 шахмат өстәле урнашкан, моннан тыш, бу катта өстәл теннисы өчен зал җиһазландырылган.

**Физкультура-сәламәтләндерү комплексы-Алабуга шәһәренең иң беренче спорт объектларының берсе, чөнки ул әле 1980 елда ук төзелгән.**

Объект үз эченә түбәндәгеләрне ала:

- 25х14 метр зурлыгындагы йөзү бассейны. Бассейн сәламәтлекне ныгыту, шулай ук шәһәр спорт мәктәпләренең укыту-күнегүләр процессы өчен билгеләнгән. Йөзү юлларының саны-6, һәрберсенең киңлеге 2,3 метр. Бассейнның тирән урыны - 3,85 м, сай урыны - 1,2 м. Берүк вакытта берьюлы шөгыльләнүчеләр саны-көнгә 504 кеше;
- зур уен залы - 42х18 м;
- душ, гардероб, сауна;
- медицина кабинеты;
- КДКдан тентлы өслекле спорт залы.

Залның зурлыгы 22м х 44м,  брусы җилем белән беркетелгән (аркалы), Р1е1д капламы (Италия, резина); бокс, бадминтон һәм башка уен төрләре өчен билгеләнгән.

Үзәк стадион 3500 урынга исәпләнгән үзәк трибунаны һәм 1500 урынга исәпләнгән кечкенә стадионны үз эченә ала.

Административ-көнкүреш комплексының 3 катлы бинасында кунаклар ял итү урыны, комментатор, административ кабинетлар урнашкан. Трибуна бүлмәләре астында спортчылар өчен душлы 4 чишенү бүлмәсе, тренажер залы, гомуми физик әзерлек залы, медицина кабинеты, судьялар өчен бүлмә, тренерлар бүлмәсе урнаштырылган.

Үзәк стадионның спорт үзәге түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 400 м озынлыктагы әйләнә буенча йөгерү өчен юл (8 аерым юлда), юлның киңлеге - 1,25 метр;
- 100 һәм 110 метрлы турыдан-туры йөгерү өчен юллар (8 юл, юл киңлеге - 1,25 метр);
- Голландия җитештерүендәге ясалма өслекле (үлән белән)- 105х68 метрлы футбол кыры;
- куркынычсызлык зонасының киңлеге -2 метр;
- көньяк һәм төньяк яктан җиңел атлетика секторлары.

Стадионда барлык мөһим футбол матчлары һәм башка шәһәр спорт ярышлары үткәрелә.

## «Күнегүләр» стадионы

Гомуми мәйданы 7541 кв. м. булган күнегүләр стадионы:

- табигый газонлы 90х5 5м зурлыгындагы футбол кыры;
- озынлыгы 333,3 м, һәрберсе - 1,25 м киңлектә  булган 4 юл, асфальт өслеге;
- сөңге, диск, чүкеч һәм ядрә ыргыту өчен җиңел атлетика секторлары,

36мга йөгереп ыргыту өчен, асфальт өслеге;

- 2 данәдән торган шәһәрчекләр өчен һәр мәйданчык 25x15м зурлыгында, гомуми мәйданы 750м2 булган асфальт түшәлгән юл.
- стритбол өчен мәйданчыклар 2 берәмлек, һәркайсы 19x15, гомуми мәйданы 570 м2.

Халыкның барлык катламнары өчен дә тренировкалар процессы өчен билгеләнгән.

**ТР Алабуга муниципаль районының Хлыстово авылында «Универсаль уен заллы физкультура-сәламәтләндерү комплексы»**

«Универсаль уен заллы физкультура-сәламәтләндерү комплексы» үз эченә түбәндәгеләрне ала:

- 2 катлы АБК, зурлыгы-1 6 х22 м:
- көнкүреш бүлмәләре (касса, гардероб, киенү - чишенү бүлмәләре, шөгыльләнүчеләр өчен - 2 д. ир-атлар һәм хатын-кызлар өчен санузел һәм душ бүлмәләре).
- биеклеге 9,7 м, зурлыгы 22x44м агач җилем белән ябыштырылган конструкцияле, арка тибындагы тент өслекле спорт залы

Түбәндәге уен төрләре өчен билгеләнгән:

волейбол, баскетбол, кулдан туп һәм өстәл теннисы.

**ТР Алабуга муниципаль районы Хлыстово авылында «Йөзү бассейны»**

25x9 м зурлыгындагы йөзү бассейны һәм бассейнның кече касәсе, зурлыгы - 9x6 м . Аңа түбәндәгеләр керә: сауна, чишенү-чишенү бүлмәләре, душ бүлмәләре, санузеллар. Бассейн баланың сәламәтлеген ныгыту һәм укыту-тренировка процессы өчен билгеләнгән.

**ТР Алабуга муниципаль районының Танай авылында «Универсаль уен заллы физкультура-сәламәтләндерү комплексы»**

«Универсаль уен заллы физкультура-сәламәтләндерү комплексы» үз эченә түбәндәгеләрне ала:

- көнкүреш бүлмәләре (касса, гардероб, шөгыльләнүче кешеләр өчен киенү-чишенү бүлмәләре - 2 данә һәм хатын-кызлар өчен душ бүлмәсе)
- биеклеге - 10,46 м, зурлыгы - 22x44м агач җилем белән ябыштырылган конструкцияле, арка тибындагы тент өслекле спорт залы

Волейбол һәм баскетбол уеннары, тренажерларда дәресләр, кече-футбол уеннары, өстәл теннисы һәм бадминтон, физик культура дәресләре үткәрелә.

Шәһәр һәм район буенча халыкны физкультура һәм спорт белән шөгыльләнүгә җәлеп итү буенча Президент программасы нигезендә уеннар өчен (минифутбол, волейбол, баскетбол) һәм тренажерлар һәм 8 (урам)

универсаль спорт мәйданчыгы төзелде.

**«Модульле чаңгы базасы»**

Модульле чаңгы базасы түбәндәгеләргә өчен каралган:
1 нче номерлы балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбенең чаңгы ярышлары бүлегендә - 2 тренер, 3 төркем- 45 бала шөгыльләнә. Чаңгылар саны-50 пар.
50 пар чаңгы - халыкның массакүләм шууын күздә тота.
Спорт мәктәбе спортчылары өчен прокат һәм бүлмәсе (чишенү-киенү бүлмәләре) бар.

**«Август» ябык футбол манежы**

Каркас-тентлы өслекле футбол манежының футбол кыры мәйданы 20x40 метр тәшкил итә.

Урнашу урыны: Алабуга шәһәре, Тугаров урамы.

Объектның гомуми мәйданы: 1307,2 кв.м
1 катлы.
Бина инфраструктурасы:
-Административ-көнкүреш комплексы,
-Футбол кыры,
-12 кешелек 2 киенү бүлмәсе,
- спорт җиһазлары өчен инвентарь бүлмәсе,
- тренерларга душ һәм санузел бүлмәсе,
- процедуралар һәм беренче медицина ярдәме күрсәтү бүлмәсе,
- индивидуаль җылылык пункты,
- халыкның аз мобильле төркемнәре өчен санузел бүлмәсе;
- эш кораллары кладовое

«Август» манежы мини-футбол белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән.
Футбол аланының ясалма өслеге бар.

## 3. Программаның төп максатлары, бурычлары һәм чаралары, соңгы нәтиҗәләрне, аны гамәлгә ашыру срокларын (вакытларын) һәм этапларын тасвирлау

Программаның төп максатлары:
1. Халыкта физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүгә, сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләренә карата тотрыклы кызыксыну формалаштыру;
2. Шәһәр спорт корылмаларының матди-техник базасын ныгыту һәм үстерү;
3. Халыкның төрле категория һәм төркемнәренә физик тәрбия бирү системасын модернизацияләү;
4. Алабуга районы халкы өчен мөмкин булган физик культура һәм спорт өлкәсе инфраструктурасын үстерү;

5. Массакүләм физик культураны һәм спортны үстерү, халыкның сәламәтлеген ныгыту, Алабуга муниципаль районының спорт имиджын күтәрү.

Әлеге максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

1. Халыкта физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүгә, сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләренә карата тотрыклы кызыксыну формалаштыру;

2. Спортчыларны әзерләүнең нәтиҗәле системасын булдыру, шәһәр спорт корылмаларының матди-техник базасын ныгыту һәм үстерү;

3. Алабуга муниципаль районы һәм Татарстан Республикасы спорт командалары резервын (алмашчыларын) һәм югары класслы спортчыларын әзерләү өчен оптималь шартлар тудыру;

4. Халыкның төрле категория төркемнәренә физик тәрбия бирү системасын модернизацияләү;

5. Алабуга районы халкына физик культура һәм спорт өлкәсе инфраструктурасын булдыру һәм үстерү;

6. Балалар һәм яшьләргә спорт төрләре буенча календарь укыту-спорт чараларын үткәрүгә шартлар тудыру;

7. Яшәү урыны буенча спорт-сәламәтләндерү чараларын үткәрү;

8. Гомумшәһәр спорт-массакүләм чараларын оештыруга һәм үткәрүгә шартлар тудыру;

9. Шәһәр халкының төрле категорияләре өчен массакүләм спорт-сәламәтләндерү чараларын оештыруга һәм үткәрүгә шартлар тудыру;

10. Физик культураны һәм спортны сәламәт яшәү рәвешенең мөһим бер өлеше буларак пропагандалауны камилләштерү;

11. Татарстан Республикасы чемпионатында һәм хоккей буенча Россия Федерациясе чемпионатында (А төркемчәсе) муниципаль спорт мәктәпләренең спорт командаларын спорт әзерлеге һәм катнашуы программаларын гамәлгә ашыру;

12. Татарстан Республикасының спорт резервын (алмашчыларын) әзерләүче муниципаль физкультура спорт оешмаларын җиһазлау өчен спорт җиһазлары, экипировка һәм инвентарь сатып алу;

13. Физкультура-спорт эшчәнлеген оештыру-идарә итү, кадрлар, фәнни-методик тәэмин итүне үстерү.

14. Балаларның ялын, сәламәтләндерүен, мәшгульлеген оештыру өчен шартлар тудыру.

15. АМР спорт корылмаларының матди-техник базасын җиһазлау.

Чараларны гамәлгә ашыру физкультура һәм спорт өлкәсендә үсеш алырга мөмкинлек бирәчәк:

- яшәүче халыкның гомуми саныннан, физик культура һәм спорт белән даими төстә шөгыльләнүче халык өлеше, %.

2021 елда-51,0

2022 елда-52,0

2023 елда-62,0

2024 елда-63,0
2025 елда-64,0

- барлык укучылар һәм студентлар санынnan, физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүче укучылар һәм студентлар саны , %.

2021 елда-67,0
2022 елда-68,0
2023 елда-70,0
2024 елда-71,0
2025 елда-72,0

- «Хезмәткә һәм оборонага әзер» (ГТО) Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын үтәгән халыкның гомуми санынnan, Алабуга муниципаль районы гражданнары өлеше, %;

2021 елда-42,0
2022 елда-43,0
2023 елда-44,0
2024 елда-45,0
2025 елда-46,0

- районда әлеге категориядәге яшәүче халыкның гомуми санынnan, даими төстә физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүче инвалидлар һәм сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикле затлар өлеше;

2021 елда-21,0
2022 елда-22,0
2023 елда-23,0
2024 елда-24,0
2025 елда-24,0

- объектның берүк вакытта берьюлы үткәрүчәнлеге, %

2021 елда-42,0
2022 елда-43,0
2023 елда-44,0
2024 елда-45,0
2025 елда-46,0

- Татарстан Республикасы һәм Россия спорт җыелма командаларына кандидатлар исемлегенә кертелгән, спортчылар саны, %

2021 елда-11,0
2022 елда-12,0
2023 елда-13,0
2024 елда-14,0
2025 елда-14,0

Программаны гамәлгә ашыру сроклары: 2021 елның 1 гыйнварыннан 2026 елның 31 декабренә кадәр.

### 4. Программаны ресурслар белән тәэмин итүне җайга салу

Алабуга муниципаль районы бюджеты хисабына программаны финанслауның гомуми күләме 1 401 339,1 мең сум тәшкил итә, шул исәптән еллар буенча:

| Чыганак атамасы | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| АМР бюджеты | 182 905,4 | 210 951,6 | 241 656,4 | 242 645,0 | 246 257,3 | 250 300,4 |
| ТР бюджеты | 12 435,7 | 6 444,7 | 7 742,6 | - | - | |
| Барлыгы: | **195 341,1** | **217 396,3** | **249 399** | **242 645,0** | **246 257,3** | **250 300,4** |

Финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм Алабуга муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.

## 5. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программада катнашучыларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру һәм координацияләү өчен җаваплы башкарма хакимият органы булып, тармак учреждениеләре, предприятие җитәкчеләре һәм башка оешмалар белән берлектә, АМР Башкарма комитетының спортны үстерү секторы тора:

- билгеләнгән тәртиптә программа чаралары исемлеген, аларны гамәлгә ашыру чыгымнарын, шулай ук Программаны тормышка ашыруның механизмын аныклау буенча тәкъдимнәр әзерли;

- максатчан индикаторлар исемлеген һәм аларны квартал саен бүлүне төгәлләштерә;

Программаның нәтиҗәлелеген бәяләү индикаторы

| **№ п/п** | Индикатор атамасы | Индикаторларның әһәмияте | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
| 1. | Районда яшәүче халыкның гомуми саныннан, физик | | | | | |


ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | культура һәм спорт белән даими төстә шөгыльләнүче халык өлеше, %. | 51,0 | 52,0 | 55,0 | 56,0 | 57,0 |
| 2. | Барлык укучылар һәм студентлар санынннан, физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүче укучылар һәм студентлар саны , %. | 67,0 | 68,0 | 70,0 | 71,0 | 72,0 |
| 3. | Районда әлеге категориядәге яшәүче халыкның гомуми санынннан, даими төстә физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүче инвалидлар һәм сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикле затлар өлеше; | 21,0 | 22,0 | 23,0 | 24,0 | 25,0 |
| 4. | Татарстан Республикасы һәм Россия спорт җыелма командаларына кандидатлар исемлегенә кертелгән, спортчылар саны, % | 11,0 | 12,0 | 13,0 | 14,0 | 15,0 |
| 5. | «Хезмәткә һәм оборонага әзер» (ГТО) Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын үтәгән халыкның гомуми санынннан, Алабуга муниципаль районы гражданныры өлеше, %; | 42,0 | 43,0 | 44,0 | 45,0 | 46,0 |
| 6. | Объектның берүк вакытта берьюлы үткәрүчәнлеге, % | 42,0 | 43,0 | 44,0 | 45,0 | 46,0 |

- квартал саен, хисап кварталыннан соң килә торган айның 15 нче числосына кадәр Программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап әзерли һәм аны АМР Башкарма комитетына тапшыра.

Хисап мәгълүматын җыю һәм мәгълүматны эшкәртү, тапшыру процессы өчен җаваплы булып АМР Башкарма комитетының спортны үстерү секторы тора. Программаны башкаручылар, хисап кварталыннан соң килүче айның 10 числосына кадәр, Программа чараларының үтәлеше турында АМР Башкарма комитетының спортны үстерү секторына тапшыралар.

Программаның нәтиҗәлелеген бәяләү Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты үткәргән мониторинг нигезендә гамәлгә ашырыла. Мониторингның төп функцияләре булып түбәндәгеләр тора:

- мәгълүмати - җыю өчен кирәкле мәгълүматлар эшчәнлеге;
- аналитик – мәгълүматларны системалаштыру һәм интерпретацияләү;
- контроль (тикшерү) - программа чараларын гамәлгә ашыру процессын күзәтү;
- презентация - ирешелгән эшчәнлек нәтиҗәләрен күрсә белү;
- фаразлы - киләчәккә гамәлләр стратегиясен эшләү.

Программаны гамәлгә ашыру буенча башкаручылар квартал саен программаны гамәлгә ашыру барышы һәм чараларны фактта куллану турында АМР Башкарма комитетының спорт спортны үстерү секторына тапшыралар.

АМР Башкарма комитетының спортны үстерү секторы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетына программаның барышы һәм үтәлеш нәтиҗәләре турында җыелма хисап бирә.

## 6. Программаның социаль-икътисади нәтиҗәлелеген бәяләү

Чараларны гамәлгә ашыру программа физкультура һәм спорт өлкәсендә үсешкә ирешергә мөмкинлек бирәчәк.

- спорт инфраструктурасының тотрыклы үсешен һәм нәтиҗәлелеген арттыру;

-халыкның төрле төркемнәренең авырулар дәрәҗәсен киметү;

-балалар һәм яшьләрне спорт белән даими шөгыльләнүгә җәлеп итү;

- гражданнарга, аларның социаль хәленә бәйсез рәвештә, физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен тигез шартлар тудыру;

- физкультура-спорт хезмәтләренең, шул исәптән түләүле хезмәт күрсәтүләрнең һәркем файдалана алырлык булуын, төрлелеген һәм сыйфатын арттыру;

- спортның төп төрләрен үстерү һәм физик культура, физик мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр спорты белән шөгыльләнү өчен шартлар тудыру;

- Алабуга муниципаль районына ял итүнең актив формаларына гражданнарның ихтыяҗларын канәгатьләндерү;

- физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүгә җәлеп итү нәтиҗсендә яшьләр арасында наркоманияне, алкоголизмны, тәмәке тартуны һәм хокук бозуларны профилактикалауның нәтиҗәле системасын булдыру;

- спорт инфраструктурасының тотрыклы үсеше һәм нәтиҗәлелеген арттыру.

Программаны гамәлгә ашыруның икътисади нәтиҗәлелеге түбәндәгеләргә нигезләнгән:

- халык санын киметү һәм гомер озынлыгын арттыру нәтиҗәсе буларак хезмәт җитештерүчәнлеген арттыруга ирешү;
- физик культура һәм спорт өлкәсендә белем бирү кластерын төзү исәбенә бюджет акчаларын тотуның нәтиҗәлелеген арттыру;
- Бөтенроссия һәм республика ярышларын үткәрү районы буларак Алабуга муниципаль районының инвестицион җәлеп итүчәнлеген арттыру.